

РЕШЕНИЕ

№ 4570

гр. София, 11.08.2020 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 5 състав,
в публично заседание на 23.07.2020 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Владимир Николов

при участието на секретаря Мая Георгиева и при участието на прокурора Яни Костов, като разгледа дело номер **3241** по описа за **2020** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.203 и сл. от Административно-процесуалния кодекс /АПК/, във вр. с чл.1, ал.1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди /ЗОДОВ/.

Образувано е по искова молба на А. С. К., ЕГН [ЕГН], със съдебен адрес - [населено място], [улица], ет. 4, чрез адв. К., срещу Държавен фонд „Земеделие“, с искане за присъждане на обезщетение за имуществени вреди в размер на 24 153,90 лв. от мълчаливия отказ на изпълнителния директор на ДФЗ да бъде възстановен А. К. на длъжността директор на Дирекция „Финансова“, изразяващо се в неполучени трудови възнаграждения за периода 15. 05. 2019 г. до 12. 03. 2020 г. включително, законна лихва върху главницата, за периода от последното число на съответния календарен месец, за който се е дължало възнаграждението до датата на исковата молба, в размер на 1031,73 лв., законната лихва от датата на подаване на исковата молба до окончателното плащане на главницата, както и направените по делото разноски.

С молба представена на 21. 07. 2020 г. ищецът прави изменение на иска, като същия да се счита за предявен за сумата от 27 547,40 лв. и лихва в размер на 1 176,70 лв., като с протоколно определение от 23. 07. 2020 г., е допуснато увеличение на иска.

В съдебно заседание ищецът чрез процесуалния си представител, поддържа иска по заявените в него съображения. Претендира разноските по делото, съобразно представен списък. Депозира писмени бележки в указания от съда срок.

Ответникът - Държавен фонд „Земеделие“, чрез процесуалния си представител, в съдебно заседание оспорва предявения иск като неоснователен и недоказан. Моли

съда за присъждане на юрисконсултско възнаграждение. Не прави възражение за прекомерност на заплатеното адвокатско възнаграждение.

Представителят от Софийска градска прокуратура дава заключение за основателност на предявения иск, като размера се съобрази с доказателствата по делото.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД С.-ГРАД след като обсъди доводите на страните и прецени представените по делото доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:

Със Заповед № 858 / 03. 12. 2014 г. на изп. директор на ДФЗ, А. К. е назначен на длъжността директор на Дирекция „Финансово управление“ в ДФЗ.

Със Заповед № 464 / 27. 04. 2015 г. на изп. директор на ДФЗ (стр. 7), А. К. е преназначен на длъжността директор на Дирекция „Финансова“.

С молба от 04. 05. 2017 г. (стр. 8) А. К. е поискал да бъде освободен от длъжността директор на Дирекция „Финансова“ по взаимно съгласие.

Със Заповед № 221 / 05. 05. 2017 г. на изп. директор на ДФЗ (стр. 9), е прекратено служебното правоотношение на А. К., поради назначаването му на длъжност началник на кабинета на министъра на земеделието и горите. Посочено е, че след прекратяване на правомощията му като началник на кабинета има право да заеме отново длъжността директор на Дирекция „Финансова“ или друг равностойна длъжност, съгласно условията на § 7 от ПЗР на ЗДС.

Със Заповед № РД-15-1323 / 15. 05. 2019 г. на министъра на земеделието и горите (стр. 14), е прекратено трудовото правоотношение на А. К., на длъжността началник на кабинета на министъра.

Със заявление вх. № 02-6500/2387 от 15. 05. 2019 г. (стр. 15) А. К. и поискал да бъде възстановен на длъжността директор на Дирекция „Финансова“ в ДФЗ.

Поради непроизнасяне в срок е обжалван мълчаливия отказ на изпълнителния директор на ДФЗ да бъде възстановен А. К. на длъжността директор на Дирекция „Финансова“ в ДФЗ, като с Решение № 6044 / 17. 10. 2019 г. по адм. д. № 7272 / 2019 г. по описа на АССГ (стр. 16-19), този отказ е отменен.

С Решение № 2815 / 21. 02. 2020 г. по адм. д. № 409 / 2020 г. по описа на ВАС, е оставено в сила решението на АССГ.

Със заявление вх. № 02-6500/574 от 25. 02. 2020 г. А. К. е поискал да бъде изпълнено решението на ВАС.

Със Заповед № 72 / 13. 03. 2020 г. на изп. директор на ДФЗ (стр. 17), е възстановен А. К. на длъжността директор на Дирекция „Финансова, която длъжност служителят е изпълнявал преди издаването на Заповед № 221 / 05. 05. 2017 г. на изп. директор на ДФЗ.

Със Заповед № 75 / 13. 03. 2020 г. на изп. директор на ДФЗ (стр. 18), е прекратено служебното правоотношение на А. К. на длъжността директор на Дирекция „Финансова“, на основание чл. 107, ал. 1, т. 5 и чл. 108 от ЗДС.

В конкретния случай ищецът твърди, че поради мълчаливия отказ (отменен като незаконосъобразен с влязло в сила съдебно решение) да бъде възстановен на длъжността директор на Дирекция „Финансова“ в ДФЗ, е претърпял имуществени вреди в размер на основната си заплата преди прекратяването на служебното правоотношение. Търсеното обезщетение касае целия период от подаване на заявлението за възстановяване на заеманата длъжност – 15. 05. 2019 г. до датата предхождаща заповедта за възстановяване на длъжността – 12. 03. 2020 г. и е общо в размер на 24 153,90 лв. Претенцията също така включва законна лихва върху

главницата, за периода от последното число на съответния календарен месец, за който се е дължало възнаграждението до датата на исковата молба, в размер на 1031,73 лв., както и законната лихва от датата на подаване на исковата молба до окончателното плащане на главницата. С протоколно определение от 23. 07. 2020 г. е допуснато изменение на иска, така както е направено с молбата за изменение на иска за сумата от 27 547,40 лв. и лихва в размер на 1 176,70 лв.

В хода на производството е представено от ответника извлечение от Заповед № 03-РД/1429 / 27. 04. 2016 г. на изп. директор на ДФЗ, от която е видно, че основната заплата на А. К. е била именно 2420 лв. Представена е също така заповед № 1624 / 02. 08. 2018 г. на изпълнителния директор на ДФЗ, с която е назначена А. В. на длъжността директор на Дирекция „Финансова“ при ДФЗ и определена основна месечна заплата в размер на 2760 лв. Съгласно служебна бележка от ответника основните месечни заплати на служителите се изплащат до 28-мо число на текущия месец.

От страна на ищеца е представено копие от регистрационна карта в Бюрото по труда, с дата на регистрация 03. 06. 2019 г., като освен това в съдебното заседание е извършен оглед на представените трудова и служебна книжка, при който е установено, че ищецът не е полагал труд през процесния период.

При така установените факти, АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД С.-ГРАД обосновава следните правни изводи:

Предявеният иск е процесуално допустим като предявен от активно легитимирана страна, претендираща присъждане на обезщетение за вреди, причинени от незаконосъобразен мълчалив отказ, срещу надлежен ответник – Държавен фонд „Земеделие“, който е самостоятелно юридическо лице на основание чл. 11, ал. 1 от Закона за подпомагане на земеделските производители.

Разгледана по същество исковата молба е ЧАСТИЧНО ОСНОВАТЕЛНА по следните съображения:

Съгласно чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, държавата и общините отговарят за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност. На основание чл. 4 от ЗОДОВ, държавата и общините дължат обезщетение за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането, независимо от това, дали са причинени виновно от длъжностното лице. Поради това отговорността се характеризира като обективна, безвиновна, а възникването на право на обезщетение предполага установяване на незаконосъобразни действия и/или бездействия.

По делото безспорно е установено незаконосъобразния мълчалив отказ да бъде възстановен на заеманата от него длъжност директор на Дирекция „Финансова“ в ДФЗ, преди служебното му правоотношение да бъде прекратено поради назначаването му като началник на политическия кабинет на министъра на земеделието. Мълчаливия отказ, е приравнен на административен акт, като същия е отменен по силата на влязло в сила съдебно решение.

За да бъде ангажирана отговорността на държавата на основание чл.1, ал.1 от ЗОДОВ, следва ищецът да установи по безсъмнен и категоричен начин наличието на следните кумулативно изискуеми предпоставки, а именно: 1.незаконосъобразен акт, действие или бездействие на орган или длъжностно лице на държавата, при или по повод изпълнение на административна дейност, отменени по съответния ред относно

актовете, а в случаи на претендирани вреди от незаконосъобразни действия/ бездействия, незаконосъобразността им се установява от съда, пред който е предявен искът за обезщетение; 2.настъпили вреди и 3.наличие на пряка причинна връзка между постановения незаконосъобразен акт или твърдените незаконосъобразни действия и/ или бездействие и настъпилия вредоносен резултат. Посочените предпоставки следва да се констатират кумулативно като липсата, на която и да е от тях е пречка да се реализира отговорността на държавата по чл.1, ал.1 от ЗОДОВ. Съобразно установената фактическа обстановка и събраните доказателствени материали по делото, настоящият състав приема, че са налице посочените кумулативно изискуеми предпоставки за възникване на отговорността на ответника по чл.1, ал.1 от ЗОДОВ, а именно: наличието на отменен незаконосъобразен акт – мълчаливия отказ да бъде възстановен на длъжност.

По отношение настъпилата вреда и причинната връзка между нея и незаконосъобразния административен акт съдът намира следното:

Безспорно е, че ако не беше незаконосъобразния отказ да бъде възстановен ищеца на заеманата от него длъжност, същия би получавал възнаграждение именно в претендирания размер от 2420 лв. на месец, каквато основна заплата е получавал К., преди прекратяване на служебното му правоотношение.

Съдът намира, че именно този размер следва да се присъди, тъй като в случая не е налице незаконно уволнение, за да се присъжда обезщетение към момента на признаване на уволнението за незаконно или неявяването на държавния служител да заеме длъжността. По същата причина и следва обезщетението да бъде за целия претендиран период, а не за 6 месеца, каквото е при незаконно уволнение. В тази връзка независимо, че междувременно на същата длъжност е назначено друго лице, с по-голяма заплата съгласно Заповед № 1624 / 02. 08. 2018 г. (стр. 72), а именно А. В., която е получавала възнаграждение в размер на 2760 лв., то тази заплата не следва да се вземе предвид именно защото не се дължи обезщетение към момента на признаване на уволнението за незаконно, тъй като няма такова. Съдът намира за неоснователни доводите изложени в молбата за изменение на иска и в писмените бележки, че именно посоченото по-горе възнаграждение в размер на 2760 лв. трябва да се вземе предвид при определяне на обезщетението, тъй като в случая се касае за друг вид обезщетение, а не такова свързано с прекратено правоотношение, където изрично закона предвижда, че размера се определя към момента на признаване на уволнението за незаконно. Видно и от приложеното (стр. 76) поименно разписание, минималния размер на възнаграждението за длъжността директор на Дирекция „Финансова“ е 1100 лв., а максималния размер е 3500 лв., като конкретния размер се определя от органа по назначаването. Доколкото се касае за претендирано обезщетение от мълчалив отказ на назначаване на ищеца на заеманата длъжност преди назначаването му за началник на политическия кабинет при условията на § 7 от ПЗР на ЗДС, съдът намира, че това обезщетение следва да се определи именно въз основа на размера на заплата получавана от ищеца на тази длъжност, която е била 2420 лв., съобразно представеното от ответника (стр. 61) извлечение от заповед № 03-РД/1429 / 27. 04. 2016 г.

Причинна връзка между незаконосъобразния отказ на органа по назначаването и претърпените имуществени вреди е налице, тъй като оставането на ищеца К. без служебно възнаграждение е резултат от отказа за назначаване. Липсват обстоятелства, които прекъсват пряката и непосредствена причинно-следствена връзка между

твърдените вреди и отказа за назначаване. Не е спорно, че за исковия период ищецът отговаря на условията за назначаване на държавна служба, поради което, и предвид отмяната на незаконосъобразния отказ може да се приеме, че той нормално, типично, адекватно би получавал възнаграждение за такава служба и съответно, че липсата на такова възнаграждение се явява пропусната полза.

Предвид приложимостта на чл. 1 ЗОДОВ, не са налице основания за ограничаване периода на обезщетението до шест месеца. Отговорността по чл. 1 ЗОДОВ по принцип е пълна – чл. 4 ЗОДОВ, дължи се за цялото време, през което е доказано претърпяването на вреди и може да бъде ограничавана само на основания, предвидени в закона, например в чл. 5, ал. 2 ЗОДОВ. Правоприлагане по аналогия не е допустимо, тъй като липсва празнота в закона – в чл. 4, ал. 1 ЗОДОВ изрично е посочено, че държавата и общините дължат обезщетение за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането, независимо от това, дали са причинени виновно от длъжностното лице. Освен това, ако се допусне правоприлагане по аналогия, не би могло да се приеме, че следва да бъде приложена нормата на чл. 104, ал. 1 ЗДСл., вместо тази на чл. 122, ал. 3 ЗДСл., която касае недопускане до изпълнението на държавна служба след отмяна на уволнение и съответно обезщетение за това за целия период на недопускането. Кодексът на труда в чл. 213 също изрично предвижда обезщетение при незаконно недопускане на работник или служител да постъпи на работа за целия период до неговото действително допускане на работа.

Съгласно практиката на Върховния касационен съд, изразена в Решение № 81/27.01.2006 г. по гр.д. № 23/2005г., Решение № 129/25.07.2005 г. по гр.д. № 2439/2003г. е възприето, че "...непосредствени вреди са тези, които по време и място следват противоправния резултат, а преки са тези, които обосновават причинната връзка между противоправността на поведението на деликвента и вредите". Следователно налице е причинна връзка по чл. 4 от ЗОДОВ. Преки са само тези вреди, които са типична, нормално настъпваща и необходима последица от вредоносния резултат, т.е. които са вследствие от увреждането. Непосредствени са вредите, които са настъпили по време и място, следващо противоправния резултат. В настоящия казус, вредите, които се претендират са пряка и непосредствена последица от отказа за възстановяване на заемната длъжност.

Размерът на вредите се равнява на основното възнаграждение получавано от ищеца на тази длъжност, на която е отказано възстановяването му и същото е в размер на 2420 лв.

В същото време, съдът намира, че неправилно е посочен началния период, тъй като ищецът е подал заявление да бъде възстановен на длъжност на 15. 05. 2019 г., но това не е началния период на увреждането, тъй като мълчаливия отказ се формира с изтичането на срока за произнасяне, съгласно чл. 58, ал. 1 от АПК. Доколкото органа по назначаването е следвало да се произнесе в 14-дневен срок от постъпване на искането, на основание чл. 57, ал. 1 от АПК, то този срок е изтекъл на 29. 05. 2019 г. При това положение едва на 30. 05. 2019 г., е налице мълчалив отказ, поради което от тази дата се дължи и обезщетение, като крайната дата е правилно определена и същата е до предходния ден преди възстановяването на ищеца, което е станало на 13. 03. 2020 г. или обезщетение се дължи до 12. 03. 2020 г.

За пълните 9 месеца (от месец юни 2019 г. до м. февруари 2020 г. включително) се дължи обезщетение в размер на 21 780 лв. При средно 22 работни дни месечно излиза,

че дневното възнаграждение на ищеца е 110 лв. ($2420/22=110$), поради което се дължи също така 220 лв. за двата дни от месец май и 990 лв. за деветте работни дни от месец март 2020 г. Общата сума, която се дължи на ищеца ($21780+220+990$) е 22990 лв. за претърпените от него имуществени вреди за периода от 30. 05. 2019 г. до 12. 03. 2020 г.

Предвид претендираното присъждане на законна лихва, съдът споделя становището, че задължението за лихва има акцесорен характер като следва съдбата на главното вземане. Съобразно обстоятелството, че искът за заплащане на обезщетение е частично основателен, то и претенцията по дължимото относно законната лихва върху главницата до датата на предявяване на исковата молба също е основателна, но не и за периода, който претендира ищеца.

Видно е, че същия претендира лихва върху размера на всяко вземане от началото на месеца следващ дължимото плащане, съобразно периодичността на вземането за заплати. В случая обаче, се присъжда обезщетение и макар същото да е изчислено на базата на размера на заплатите, лихвата върху това вземане не се подчинява на общите правила за лихвите.

Началният момент на забавата е посочен в т. 4 от ТР № 3/22.04.2005 г. на ОСГК на ВКС по т. д. № 3/2004 г., съгласно което в случая лихвата се дължи от момента на влизане в сила на решението, с което е отменен като незаконосъобразен административния акт – в случая мълчаливия отказ, което е станало на 21. 02. 2020 г., когато е постановено решението на ВАС.

Независимо, че се касае до парично плащане, правопораждащият факт за неговото наличие е решението, с което е отменен мълчаливия отказ. В същото време, доколкото се касае за общо обезщетение, което само е изчислено на базата на месечните заплати, не може да се присъди лихва върху всяко вземане от датата на решението на ВАС, тъй като фактически някои от вземанията са възникнали много преди 21. 02. 2020 г., а други са след тази дата. От друга страна не е налице покана от страна на кредитора към длъжника, за плащането на обезщетението, поради което лихва за забава на обезщетението, следва да бъде от поставянето на ответника в забава, а именно с подаването на исковата молба. В случая следва да се присъди единствено законната лихва за забава от предявяването на исковата молба до окончателното заплащане на главницата.

В съответствие с нормата на чл. 81 ГПК, настоящият състав следва да се произнесе по претенциите на страните за присъждане на разноски. При този изход на спора и на основание чл. 10, ал. 3 от ЗОДОВ, на ищеца следва да се присъдят направените по делото разноски, които са в размер на 10.00 лева държавна такса и възнаграждение за един адвокат, съразмерно с уважената част на иска. Съобразно приложения списък по чл. 80 от ГПК и договора за правна защита и съдействие /стр. 86 / ищецът е заплатил адвокатско възнаграждение в размер на 1400 лева за осъществено процесуално представителство и защита по делото. Не е направено възражение за прекомерност, поради което съдът не може да намали този размер. Предвид уважената част от иска от 22 990 лв. и съобразно предявения размер след изменението на иска и претендираната сума от 1176,70 лв. за лихва, ответникът следва да бъде осъден да заплати сумата от 1120,52 лева за адвокатско възнаграждение и 10 лева държавна такса.

На ответната страна по делото, доколкото искът е уважен, макар и частично, юрисконсултско възнаграждение не следва да се присъжда.

Така мотивиран, Административен съд София-град, I-во отделение – 5 състав:

Р Е Ш И :

ОСЪЖДА Държавен фонд „Земеделие“ - [населено място], [улица], да заплати на А. С. К., ЕГН [ЕГН], [населено място], ж.к „Сухата река“, [жилищен адрес] обезщетение в размер на 22 990 (двадесет и две хиляди деветстотин и деветдесет) лв. за претърпените от него имуществени вреди от незаконосъобразен мълчалив отказ да бъде възстановен на заеманата от него длъжност директор на Дирекция „Финансова“ в ДФЗ, за периода от 30. 05. 2019 г. до 12. 03. 2020 г. ведно със законната лихва върху тази сума от предявяването на исковата молба – 01. 04. 2020 г., до окончателното ѝ заплащане, като **ОТХВЪРЛЯ** иска в останалата част, за разликата над 22 990 лв. до 27 547,40 лв., както и за сумата в размер на 1176.70 лв., представляваща законна лихва върху главницата, за периода от последното число на съответния календарен месец, за който се е дължало възнаграждението до датата на исковата молба, като неоснователен и недоказан.

ОСЪЖДА Държавен фонд „Земеделие“ - [населено място], [улица], да заплати на А. С. К., ЕГН [ЕГН], [населено място], ж.к „Сухата река“, [жилищен адрес] сумата от 1130,52 лева /хиляда сто и тридесет лева и петдесет и две стотинки/ разности по делото, съобразно уважената част на иска.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване с касационна жалба пред Върховен административен съд на Република България, в 14-дневен срок от съобщението.

СЪДИЯ: